

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Калюжного Дмитра Олександровича на тему «Теоретико-правові засади впровадження і використання інформаційно-комунікаційних технологій у діяльності правоохоронних органів», поданої на здобуття наукового ступеня доктора філософії в галузі знань 08 Право за спеціальністю 081 Право.

Публічна презентація дисертаційної роботи Калюжного Дмитра Олександровича на тему «Теоретико-правові засади впровадження і використання інформаційно-комунікаційних технологій у діяльності правоохоронних органів» відбулася на засіданні кафедри *права*, протокол № __ від _____. На підставі обговорення змісту презентації дисертаційної роботи ухвалено такий висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації:

1. Актуальність теми дослідження

Стрімке зростання обсягів і швидкості обігу інформації, розвиток технологій штучного інтелекту (ШІ), систем відеоаналітики, електронного документообігу, цифрової криміналістики, біометричних технологій і розширення кіберпростору зумовлюють необхідність переосмислення правових засад діяльності правоохоронних органів. Особливої актуальності ці питання набувають у контексті реалізації державної політики цифрової трансформації, розвитку електронного урядування та інтеграції України до європейського правового й інформаційного простору.

Водночас актуальність теми істотно посилюється в умовах триваючої збройної агресії проти України та ведення гібридної війни, що супроводжується масштабними інформаційними атаками, кібератаками, дезінформаційними кампаніями та використанням цифрових технологій як інструментів впливу на безпеку держави й суспільства. За таких умов інформаційно-комунікаційні технології набувають не лише допоміжного, а й системоутворювального значення у діяльності правоохоронних органів, забезпечуючи оперативне реагування на загрози, ефективну міжвідомчу взаємодію в межах сектору безпеки і оборони, фіксацію та розслідування воєнних злочинів, а також захист критичної інформаційної інфраструктури.

Попри активне впровадження цифрових технологій у діяльність правоохоронних органів, у вітчизняній юридичній науці наразі відсутні комплексні дослідження, присвячені системному визначенню теоретико-правових основ, принципів і механізмів правового регулювання застосування ІКТ у цій сфері. Таким чином, дослідження проблематики теоретико-правових засад запровадження і використання інформаційно-комунікаційних технологій у діяльності правоохоронних органів України є своєчасним, науково

обґрунтованим і має важливе значення для формування дієвих механізмів цифрового забезпечення правоохоронної діяльності, підвищення рівня правопорядку та зміцнення громадської безпеки.

2. Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами

Тема дослідження відповідає основним науковим напрямам та найважливішим проблемам фундаментальних досліджень у галузі природничих, технічних, суспільних і гуманітарних наук Національної академії наук України на 2024–2028 роки, затвердженим постановою Президії НАН України від 10.01.2024 № 8, а саме підпунктам 3.5.5 (адміністративне право та процес, фінансове право) та 3.5.6 (інформаційне право), пріоритетним напрямом фундаментальних та прикладних наукових досліджень у галузі права, затвердженим Національною академією правових наук України, а також тематиці наукових досліджень кафедри права гуманітарно-правового факультету Національного аерокосмічного університету «Харківський авіаційний інститут» – «Правові засади стійкості та сталого розвитку критичної інфраструктури», затвердженій 23.04.2024 р. № 0124U002897. Тема також узгоджується з Концепцією Національної програми інформатизації (у редакції від 01.01.2022 року) та Концепцією Державної програми інформаційно-телекомунікаційного забезпечення правоохоронних органів, діяльність яких пов'язана з боротьбою зі злочинністю (від 19.09.2007 року).

3. Наукова новизна отриманих результатів

У дисертації вперше одержані такі нові наукові результати:

- сформульовано зміст поняття «правова основа застосування інформаційно-комунікаційних технологій у діяльності правоохоронних органів», під якою пропонується розуміти сукупність конституційних положень, міжнародно-правових стандартів, норм національного законодавства, підзаконних нормативно-правових актів і доктринальних положень, які визначають допустимі межі, порядок, форми та гарантії використання інформаційно-комунікаційних технологій правоохоронними органами з метою реалізації їхніх функцій за умови дотримання прав і свобод людини, забезпечення інформаційної безпеки та законності. Запропоновано розширити підходи до класифікації нормативних актів, що є правовою основою застосування інформаційно-комунікаційних технологій правоохоронцями за предметом правового регулювання; за функціональним призначенням; за ступенем спеціалізації; за напрямом впливу;

- обґрунтовано доцільність внесення доповнень до законів України: «Про оперативно-розшукову діяльність», «Про Службу безпеки України», «Про Національну поліцію України», «Про захист персональних даних» щодо порядку і контролю (в тому числі громадського) використання інформаційно-комунікаційних технологій; а також щодо запровадження щорічного аудиту кібербезпеки та коректності функціонування інформаційних систем, що використовуються в оперативно-службовій діяльності відповідними

правоохоронними органами;

- проведено класифікацію документів, створених із використанням технологій штучного інтелекту (ШІ), за критерієм ступеня автономності системи у процесі їх формування та визначено вимоги до документів, згенерованих або створених за допомогою ШІ. Зроблено висновок, що оскільки документи, створені автономними алгоритмічними системами, не мають автора у класичному праворозумінні, виникає необхідність нормативного визначення суб'єкта юридичної відповідальності за їх створення, перевірку і використання;

4. Теоретичне та практичне значення результатів роботи

у науково-дослідній сфері – для подальших наукових досліджень ІКТ у правоохоронній діяльності, а також під час виконання науково-дослідних робіт на кафедрі права Національного аерокосмічного університету «Харківський авіаційний інститут» та відображені в акті впровадження (Додаток В);

у нормотворчості – для вдосконалення нормативного регулювання застосування ІКТ правоохоронцями (запропоновано зміни до низки нормативно-правових актів);

у правозастосовній діяльності – для вдосконалення практики застосування ІКТ правоохоронними органами та їх працівниками під час виконання службових обов'язків (Додаток Г);

у навчальному процесі – для підготовки навчально-методичних комплексів, підручників, навчальних посібників з дисциплін «Кримінально-процесуальне право», «Адміністративний процес», «Інформаційне право та інформаційна безпека об'єктів критичної інфраструктури» (Акт впровадження результатів дисертаційного дослідження в освітній процес Національного аерокосмічного університету «Харківський авіаційний інститут» (Додаток Д).

5. Апробація/використання результатів дисертації

Одержані в ході дисертаційного дослідження висновки та узагальнення доповідалися та обговорювалися на міжнародних і всеукраїнських науково-практичних конференціях та круглих столах, а саме: «Безпека та сталий розвиток критичної інфраструктури в умовах воєнного стану» (Харків, 8 листопада 2023 р.); «Протидія дезінформації в умовах російської агресії проти України: виклики і перспективи» (Харків, 12-13 грудня 2023р.); «Міждисциплінарний дискурс: стійкість критичної інфраструктури (Харків, 14 травня 2024 року); Міждисциплінарна науково-практична конференція «Сучасні проблеми розвитку авіаційно-космічної галузі України: інженерія, бізнес, право» (Харків 5 листопада 2024 року).

6. Дотримання принципів академічної доброчесності

За результатами розгляду дисертація Калюжного Д.О. визнана оригінальною роботою, яка не містить фактів академічного плагіату, фабрикації чи фальсифікації.

7. Перелік публікацій за темою дисертації із зазначенням особистого внеску здобувача.

За результатами досліджень опубліковано 4 наукових публікацій, у тому числі:

4 статті у наукових фахових виданнях України за спеціальністю;

5 тез виступів на наукових конференціях.

Статті в наукових виданнях України, затверджених як фахові за спеціальністю 081:

1. Kalyuzhnyi D. Legal grounds for artificial intelligence use in law enforcement: international and foreign experience // Архів кримінології та судових наук. 2024. № 1 (9). С.117-127. DOI: 10.32353/acfs.9.2024.08.

2. Калюжний Д. До питання правового статусу документів, згенерованих штучним інтелектом, в правоохоронній сфері // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія Право. 2025. № 1, ч. 2. С. 399–404. DOI: 10.24144/2307-3322.2025.88.2.55.

3. Калюжний Д. Проблеми та перспективи штучного інтелекту в діяльності правоохоронних органів // Науковий вісник Дніпровського державного університету внутрішніх справ. 2025. № 1 (132). С. 281–287. DOI: 10.32782/2078-3566-2025-1-36.

4. Калюжний Д. Захист інформаційних прав особи в умовах цифровізації правоохоронної діяльності: теоретико-правовий аспект // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право. 2025. № 90, ч. 3. С. 214–219. DOI: 10.24144/2307-3322.2025.90.3.30.

Тези доповідей на наукових конференціях:

1. Калюжний Д. Сучасні інформаційні технології в діяльності правоохоронних органів: проблеми і перспективи правового регулювання // Безпека та сталий розвиток критичної інфраструктури в умовах воєнного стану : тези доп. Наук.-практ. конф., Харків 8 листопада 2023 р. / ХАІ. Харків, 2023. С. 65-69.

2. Калюжний Д. Принципи використання інформаційних технологій правоохоронними органами // Протидія дезінформації в умовах російської агресії проти України: виклики і перспективи : тези доп. Міжнар наук.-практ. конф., Харків, 12–13 груд. 2023 р. / НДІ публ. політики і соц. наук. Харків, 2023. С. 221–224.

3. Калюжний Д. Щодо питання правового визначення і особливостей ІКТ у правоохоронній діяльності // Сучасні проблеми розвитку авіаційно-космічної галузі України: інженерія, бізнес, право : тези доп. Міждисциплінарної наук.-практ. конф., Харків, 5 листопада 2024 р. / ХАІ. Харків, 2024. С.132-138.

4. Калюжний Д. Правові засади використання ІКТ в правоохоронній діяльності: європейський досвід // Міждисциплінарний дискурс: стійкість критичної інфраструктури : тези доп. Наук.-практ. конф., Харків, 14 травня 2024 р. / ХАІ. Харків, 2024. С. 64-69.

5. Калюжний Д. Проблеми правового регулювання використання систем відеоспостереження правоохоронними органами // Пропілеї права та

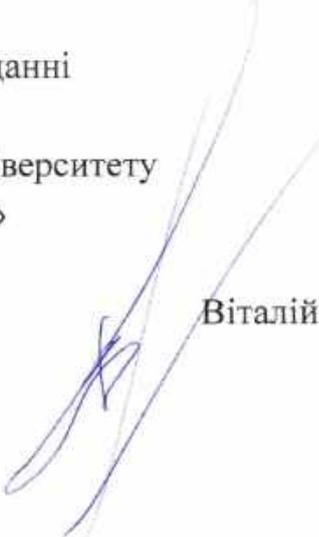
8. Висновок наукового керівника

Калюжний Д.О. успішно виконав індивідуальний навчальний план та план наукової роботи, досяг високих результатів у навчанні за освітньо-науковою програмою, а дисертаційне дослідження є самостійним, завершеним науковим дослідженням із науковою новизною, виконане на належному науковому рівні та відповідає встановленим вимогам до дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії, вважаю, що дисертацію на тему «Теоретико-правові засади впровадження і використання інформаційно-комунікаційних технологій у діяльності правоохоронних органів» можна рекомендувати до захисту, а її автору, Калюжному Дмитру Олександровичу, присудити ступінь доктора філософії за спеціальністю 081 Право.

Отже, вважаємо що дисертаційна робота *Калюжного Д.О. на тему «Теоретико-правові засади впровадження і використання інформаційно-комунікаційних технологій у діяльності правоохоронних органів»* відповідає вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії (Постанова Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44). Відтак, може бути представлена до захисту в разовій спеціалізованій вченій раді для присудження ступеня доктора філософії в галузі знань 08 Право за спеціальністю 081 Право.

Головуючий на розширеному засіданні
кафедри права
Національного аерокосмічного університету
«Харківський авіаційний інститут»

«13» 03 2026р.

Віталій ПАВЛИКІВСЬКИЙ